

Uitvoeringsorganisatie
Bedrijfsvoering Rijk
Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

**De innovatiekracht van Nederland vergroten door
startups een startup en startdoor te bieden**

De innovatiekracht van Nederland vergroten door startups een startup en startdoor te bieden

Referentienummer: 201850014.090.001

Onze banen, welvaart en ontwikkelingsmogelijkheden danken we voor een groot deel aan startups (vertaling uit het regeerakkoord). Staatsecretaris Mona Keijzer vroeg het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) om een Startup in Residence programma op te zetten voor de ministeries van Economische Zaken en Klimaat en Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV).

Het doel is:

- het Nederlandse vestigingsklimaat voor startups verder te verbeteren,
- de innovatiekracht van startups in te zetten voor het oplossen van maatschappelijke vraagstukken, en
- het stimuleren van innovatief werken binnen de overheid.

Wat doe je als startup

Als startup werk je een innovatieve oplossing uit die ervoor zorgt dat een maatschappelijk relevant vraagstuk op een efficiënte, effectieve en rechtmatige wijze wordt opgelost. Die oplossing is uiteraard toekomstbestendig. En die oplossing werk je niet alleen uit, je voert hem ook in.

De organisaties en de vraagstukken

Dit jaar is er een aantal vraagstukken die om een innovatieve oplossing vragen. Het betreft de volgende vraagstukken die we met deze aanbesteding uitvragen.

Nr.	Naam vraagstuk	Korte beschrijving	Challengehouders
1	MKB speelplaats	Verhoog de aantrekkelijkheid van de MKB-markt voor technologie-aanbieders om zo de productiviteit van het MKB te verhogen.	EZK, DG Bedrijfsleven en Innovatie, Directie Ondernemerschap
2	<i>Awareness</i> van intellectueel eigendom voor startups – van reactief naar proactief	Bedenk een oplossing om startups op het juiste moment in hun innovatieproces de commerciële voordelen en kansen van intellectueel eigendom te tonen.	EZK, RVO, Octrooicentrum Nederland
3	Een nieuw systeem om duurzaam gebruik van pachtgrond te stimuleren	Ontwikkel een bonus-malussysteem om pachters te stimuleren duurzaam om te gaan met hun pachtgrond voor een gezonde bodem.	LNV, DG Agro, Directie Strategie, Kennis en Innovatie
4	Voorkomen van voedselverspilling – voorkom de verspilling van zuivelproducten na de houdbaarheidsdatum	Verzin een slimme oplossing om consumenten te helpen minder zuivel te verspillen na de houdbaarheidsdatum. - Help ze om hun zintuigen te gebruiken om te bepalen of een zuivelproduct na de ten-minste-houdbaar-tot-datum (THT-datum) nog goed is, en stimuleer hen het dan te consumeren.	LNV, DG Agro, Directie Plantaardige agroketens en voedselkwaliteit
5	Van keukenafval naar nieuwe producten	Bedenk een slimme oplossing om keukenafval op een innovatieve veilige manier hergebruiken.	LNV, DG Agro, Directie Plantaardige agroketens en voedselkwaliteit

Op pagina zes en verder lichten we de vraagstukken van deze aanbesteding verder toe.

Ben jij die startup die ons die innovatieve oplossing biedt?

Dan nodigen we jou van harte uit om in te schrijven op deze aanbesteding. Je mag maar voor één vraagstuk inschrijven.

Gezien het doel van het programma, beoordelen we alleen voorstellen van startups. Een startup is een bedrijf met het creatieve vermogen om innovatieve, praktische en/of ongebruikelijke oplossingen te bedenken. Ook innovatieve MKB'ers vallen binnen deze definitie mits aan de genoemde kenmerken wordt voldaan. Bovendien mag je als startup, of een leidinggevende binnen de startup, niet door de rechter veroordeeld zijn. Je moet ook door middel van een uittreksel van de KvK aantonen dat je bevoegd bent in Nederland de benodigde werkzaamheden uit te voeren.

We bieden jou de kans om jouw idee te presenteren

Kiezen we jouw oplossing? Dan werk jij samen met de opdrachtgever deze oplossing vijf maanden 'in residence' uit. De overheidsorganisaties bieden de geselecteerde startup ook trainingen, mentor sessies en ondersteuning. In deze fase is er een maximale vergoeding mogelijk van € 25.000,- die we in passende termijnen uitkeren.

Voor vraagstuk 1, 2 en 3 geldt dat als jouw oplossing ook in de praktijk blijkt te werken, de overheid jouw 'launching customer' kan zijn. Omdat we nog niet precies de oplossing kennen, kunnen we ook nog niet met zekerheid zeggen welke overheidsorganisaties als opdrachtgever meedoen. Dat werken we gedurende het traject verder uit. Voor vraagstuk 1, 2 en 3 kan de waarde respectievelijk maximaal € 150.000,-, € 50.000,- en € 100.000,- zijn.

We verwachten bij vraagstuk 4 en 5 dat de markt de oplossing oppakt. Wij bieden in dit geval dus geen garantie voor een vervolgoopdracht als jouw oplossing in de praktijk blijkt te werken. Wel werken we binnen het traject verder uit welke rol de overheid kan spelen om ervoor te zorgen dat een succesvolle oplossing ook daadwerkelijk door de markt wordt opgepakt.

Intellectueel eigendom blijft bij jou

Het belang van de Nederlandse overheid is om het innovatieve vermogen van Nederland te vergroten, niet om verzamelaar van intellectueel eigendom te worden. Het intellectueel eigendom blijft daarom bij jou. Je mag het na eventuele invoering bij ons, (inter)nationaal exploiteren. Wij hebben als overheid wél het recht om de oplossing bij de Nederlandse overheid toe te passen en zelf aanpassingen door te voeren aan jouw oplossing, zonder aan jou een vergoeding voor intellectueel eigendom te hoeven betalen.

Hoe pakken we het aan?

Dit doen we volgens de procedure die in de inkoop bekend staat als het 'Innovatiepartnerschap'. We delen dit in zes fasen.

1. Meet-up met opdrachtheigenaar en vragen.
2. Selectie van startups en beste ideeën.
3. Uitwerken contouren van de oplossingen.
4. Sluiten van een overeenkomst met de startup met het beste idee.
5. In Residence, waarbinnen trainingen en bijeenkomsten plaatsvinden: heldere uitwerking van de oplossing.
6. Eventuele vervolgoopdrachten, waarbij wij jullie "launching customer" worden.

Deze selectieleidraad heeft betrekking op de eerste twee fasen.

Kennis maken met opdrachtgevers

We houden op 12 december 2019 een bijeenkomst, waarbij je kennis maakt met de opdrachtgevers en je vragen kan stellen. Je kan je tot uiterlijk 6 december 2019 aanmelden via www.startupinresidence.com/intergov. Via deze website houden we jou op de hoogte. Vragen kun je

tot 2 januari 2020 via www.startupinresidence.com/intergov stellen. Daarna nemen we geen vragen meer in behandeling. De antwoorden op de vragen die tot 16 december 2019 zijn gesteld publiceren we uiterlijk 19 december 2019. De vragen die na 16 december 2019 zijn gesteld publiceren we uiterlijk 7 januari 2020 op www.startupinresidence.com/intergov.

Je doet een verzoek tot deelneming

Vervolgens vragen we alle geïnteresseerde startups een verzoek tot deelneming te doen (zie volgende paragraaf). Je stuurt dit verzoek uiterlijk 17 januari 12:00 uur via de website www.startupinresidence.com/intergov (daar kun je jouw oplossing uploaden). Verzoeken die we later of op een andere manier ontvangen, nemen we niet in behandeling. We laten geïnteresseerde startups uiterlijk de 14 februari 2020 weten wie we selecteren. Wil je bezwaar maken tegen deze beslissing? Dit kan door tot 9 maart 2020 een kort geding bij de rechtbank in Den Haag in te dienen. Daarna verlies je het recht bezwaar te maken.

We selecteren uit de geschikte startups, per vraagstuk, de drie beste ideeën

In twee rondes praten we vervolgens met deze drie startups over de voorlopige inschrijvingen om deze te verbeteren. We onderhandelen niet over de gunningscriteria en niet over de definitieve inschrijving. De definitieve inschrijving verwachten wij uiterlijk 30 maart 2020 12:00 uur.

We gunnen we het vraagstuk aan één startup die het beste scoort op de beoordelingscriteria

Met deze startup sluiten we begin mei 2020 een (raam)overeenkomst waarin we afspraken maken over:

- de ontwikkeling,
- de oplossing en
- de eventuele afname door het Rijk en andere partijen als de oplossing aanvaardbaar is.

Deze startup gaat vijf maanden 'in Residence' haar oplossing verder uitwerken

Gedurende die vijf maanden bekijken we regelmatig of we met elkaar verder willen en of de mijlpalen zijn behaald.

We evalueren geregeld om te bepalen of het verstandig is om nog verder te gaan met de ontwikkeling van de oplossing en de invoering ervan.

Verzoek tot deelneming en beoordeling

In jouw verzoek tot deelneming zit een korte beschrijving van:

- de potentie van jouw startup om oplossingen te onderzoeken, te ontwikkelen en uit te voeren, en
- jouw eerste idee. Houd hierbij de structuur van beoordelingsaspect 3 (zie hieronder) aan.

Jouw verzoek tot deelneming beslaat totaal **maximaal** vier A4. Verzoeken met meer dan vier A4 nemen we niet in behandeling. Daarnaast moet je ook een UEA (Uniform Europees Aanbestedingsdocument) indienen, deze vindt je op: www.startupinresidence.com/intergov.

Informatie over de UEA vind je op Pianoo.nl. In het UEA leg je een verklaring af over de geschiktheid van jouw startup voor deze aanbestedingsprocedure. Bovendien vind je daar welke gronden we hanteren voor eventuele uitsluiting.

We beoordelen het verzoek tot deelneming op de volgende punten:

1. voldoe je als startup aan de gestelde eisen in deze aankondiging en het UEA;
2. de potentie die je als startup hebt om oplossingen te onderzoeken en te ontwikkelen, en het vermogen van jou als startup de oplossing in praktijk te brengen;

3. de kwaliteitsaspecten van jouw oplossing:
 - a. innovatief vermogen: de oplossing is onderscheidend ten opzichte van bestaande oplossingen;
 - b. de oplossing van het vraagstuk geeft waarde (economisch - kostenbesparing, effectiviteit – maatschappelijke waarde ,sociaal, functioneel, et cetera);
 - c. de startup heeft op hoofdlijnen beschreven in het plan hoe ze geld willen verdienen met hun innovatieve oplossing (verdienmodel). Houd hierbij rekening met de schaalbaarheid van de oplossing door helder te beschreven voor welke stakeholders deze oplossing ook interessant is;
 - d. de startup toont dat zij als team in staat is binnen de gestelde tijd tot een prototype te komen en het verder door te bouwen tot product. Geef bijvoorbeeld aan dat er voldoende kennis aanwezig is en de juiste rollen zijn ingevuld binnen de startup. Geef hierbij ook aan welke stakeholders/middelen/gegevens zijn er nodig om de oplossing te realiseren;
 - e. risico's in kaart brengen. Helder formuleren wat de risico's van de geschetste oplossing/het prototype zijn en mitigerende maatregelen voorstellen.

Gedurende het proces geven we deze selectie- en gunningscriteria op basis van voortschrijdend inzicht steeds verdere invulling. Onze inzichten over deze selectie- en gunningscriteria delen we steeds met je. Gelijke behandeling van alle startups staat hierbij voorop.

Vraagstuk 1: MKB-speelplaats

Verhoog de aantrekkelijkheid van de MKB-markt voor technologie-aanbieders om zo de productiviteit van het MKB te verhogen.

Huidige situatie

Om onze welvaart te behouden en actuele uitdagingen zoals klimaatverandering en de groeiende zorg voor ouderen aan te kunnen, moet ons BNP elk jaar groeien. Op dit moment werken er vier personen tegenover elke gepensioneerde (4:1). Een aantal dat in de komende twintig jaar tot 2:1 daalt ([bron](#), p5). Als we uitgaan van een vergelijkbare bevolkingsgrootte, moet de productiviteit van werkenden de komende 20 jaar met 225-300% stijgen.

MKB'ers spelen hierin een grote rol

Zij leveren meer dan 60% toegevoegde waarde en ruim 70% van de werkgelegenheid in het bedrijfsleven ([MKB actieplan 2019](#)). Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat heeft als doel om hen te overtuigen van digitale hulpmiddelen die de productiviteit van het MKB verbeteren.

Voor veel ondernemers is digitaliseren een grote stap

In het bijzonder voor kleine bedrijfseigenaren. Zij hebben moeite innovatieve technologieën te vertalen naar praktische handvatten voor hun bedrijf omdat de positieve effecten hen onbekend zijn. Ze hebben simpelweg te weinig tijd, kennis, vaardigheden en financiële middelen om zich hierin te verdiepen. IT-specialisten uitnodigen of personeel opleiden is vaak te kostbaar. Het merendeel van de MKB'ers is bezig met de dagelijkse praktijk en heeft geen tijd om naar digitaliseringsmogelijkheden te kijken.

Het MKB Versneller-programma

Onder het [MKB Versneller-programma](#) valt ook de [MKB Werkplaats](#). Dit is een publiek-private samenwerking waarin educatieve instellingen, (regionale) overheden en de bedrijfswereld hun krachten bundelen om kleine- en middelgrote bedrijven te ondersteunen op het gebied van automatisering, data-analyse, online marketing en sales. In deze werkplaats helpen MBO-, HBO- en WO-studenten de ondernemer om voor deze onderwerpen digitaliseringsoplossingen te vinden. Het Versneller-programma is een succes. Het hielp MKB'ers in zes tot acht weken met praktische toepassingen aan hogere opbrengsten.

Wensen en behoeften koppelen aan digitale oplossingen

De volgende stap is om de wensen en behoeften van MKB'ers inzichtelijk te maken en deze te koppelen aan geschikte digitale oplossingen (nieuwe innovaties of innovaties die tijdens de MKB Werkplaats zijn gecreëerd). Aanbieders van digitale oplossingen benaderen het MKB nu zelden, terwijl ze soms de oplossing al kant en klaar hebben liggen voor andere segmenten. Deze oplossingen naar de MKB-markt brengen vergroot dus hun afzetgebied en helpt daarnaast het MKB verder.

Waar zijn we naar op zoek?

Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat wil graag inzicht krijgen in de behoeften van de niet-innovatieve MKB'er (2-50 FTE, langer dan 3 jaar niet innovatief). We kunnen dan digitale oplossingen aanbieden via de juiste technologie-aanbieders. Bestaat de gewenste oplossing nog niet? Dan ontwikkelen we deze op basis van de behoeften.

Waar zijn we niet naar op zoek?

We zijn niet op zoek naar een oplossing die geen ruimte geeft aan derden. We willen er juist één waarbij ruimte is voor samenwerking met andere partijen.

Welke impact heeft de oplossing?

Ons doel is om de productiviteit van alle 140.000 MKB'ers in 2021 te verhogen en vraag en aanbod beter op elkaar aan te laten sluiten.

Vraagstuk 2: Awareness van intellectueel eigendom voor startups – van reactief naar proactief

Bedenk een oplossing om startups op het juiste moment in hun innovatieproces de commerciële voordelen en kansen van intellectueel eigendom te tonen.

Huidige situatie

Octrooicentrum Nederland (OCNL) heeft een informerende rol voor startups. Zij helpt hen betere strategische beslissingen te nemen over hun intellectuele eigendom. Kennis en begrip van hoe intellectueel eigendom werkt en de kansen die een goede strategie biedt is essentieel voor deze innovatieve groeiende doelgroep. OCNL staat nu voor de uitdaging om startups op het juiste moment in hun innovatiereis, op een aantrekkelijke wijze, te bereiken. Startups handelen vaak te laat als het gaat om ondersteuning bij het gebruik van intellectueel eigendom. En dat heeft gevolgen: het kan van negatieve invloed zijn op de continuïteit en groei van het bedrijf en het beperkt de opties van startups om in de toekomst aanspraak te maken op hun eigen kennis en innovaties.

Kennis over intellectueel eigendom zorgt ervoor dat startups optimaal profiteren van hun eigen innovatie. Bovendien leidt dit tot een efficiëntere besteding van R&D-budget en kan het bijdragen aan het verkrijgen van financiering.

Wat hebben we nodig?

We hebben een nieuwe informatieve oplossing over intellectueel eigendom nodig die aantrekkelijk en gemakkelijk te begrijpen is voor startups. Ook één die zich richt op het gegeven dat zij betere zakelijke beslissingen nemen als:

- we startups in een vroeg stadium (op een positieve manier) informeren over de voordelen en kansen van het intellectueel eigendom (d.w.z. exploitatiemogelijkheden en beschermende eigenschappen);
- startups bekend zijn met de grote hoeveelheid informatie in de octrooiliteratuur, en hoe dat kan bijdragen aan R&D- en business gerelateerde vraagstukken;
- startups weten bij welke organisatie ze terecht kunnen voor vragen of registraties voor het patenteren van hun product of dienst.

Waar zijn we naar op zoek?

Om startups beter te ondersteunen wil OCNL een oplossing die informatie over intellectueel eigendom biedt op het juiste moment in het innovatieproces van de startup. De presentatievorm van deze informatie is daarbij aantrekkelijk en eenvoudig te begrijpen.

Intellectueel eigendom is een moeilijk onderwerp waar ondernemers vaak negatieve associaties mee hebben. Een goede oplossing geeft daarom inzicht in intellectueel eigendom, aanverwante strategieën en databases die nodig en/of relevant zijn voor startups in specifieke fases van het innovatieproces, en brengt op het juiste moment en op een aantrekkelijke manier de voordelen ervan onder de aandacht.

Waar zijn we niet naar op zoek?

OCNL is momenteel al redelijk zichtbaar voor startups, bijvoorbeeld door aanwezigheid in accelerators en startup *communities*. Ze bieden onder andere workshops aan over intellectueel eigendom en het gebruik van octrooi informatie in databases (Espacenet), een-op-een begeleiding en voorlichting middels bijvoorbeeld [ThatsIP](#). Al deze diensten richten zich op een brede doelgroep en zijn minder aansprekend voor de snelle en dynamische startup community. Denk hierbij onder andere aan timing, taalgebruik en *look-and-feel*. OCNL zoekt daarom een oplossing die anders is dan het bestaande.

Wat is de impact?

Het doel van OCNL is om bewustzijn bij startups te creëren over intellectueel eigendom en de mogelijkheden die het biedt. Ze willen startups ondersteunen in betere inzet van dit systeem voor deze bedrijven. Een ander voordeel van dit project is dat OCNL hierdoor meer inzicht krijgt in de *way of working* van startups.

Vraagstuk 3: Een nieuw systeem om duurzaam gebruik van pachtgrond te stimuleren

Ontwikkel een bonus-malussysteem om pachters te stimuleren duurzaam om te gaan met hun pachtgrond voor een gezonde bodem.

Huidige situatie

Het efficiënt beheren van land en het creëren van beter evenwicht tussen landbouw en natuur vereist een andere aanpak. In het Nederlandse erfpachtsysteem zijn pachtprizen momenteel gekoppeld aan de waarde van landbouwgrond. Op basis van verwachte opbrengst wordt vastgesteld wat de grond waard is. In de afgelopen decennia steeg de prijs van landbouwgrond, met als gevolg dat Nederland binnen de EU [de hoogste gemiddelde aankoop- en pachtprizen](#) voor landbouwgrond hanteert.

Hoge pachtprizen zorgen voor intensiever gebruik

De hoge pachtprizen zorgen ervoor dat boeren landbouwgrond intensiever gebruiken om de opbrengsten te verhogen. De huidige agrarische grondmarkt en het pachtstelsel belonen deze strategie, maar intensieve landbouw is op de [lange termijn](#) niet houdbaar. Goedkope voedselproductie dient de welvaart namelijk enkel op korte termijn. Op de lange termijn heeft dit een negatieve invloed op de kwaliteit van de leefomgeving en de bodem.

Hierdoor vinden jonge boeren het steeds moeilijker om het bedrijf van hun ouders over te nemen. Voor nieuwkomers die pleiten voor radicaal innovatieve concepten en vormen van regeneratieve landbouw, zijn kosten en het ontbreken van langdurige toegang tot land grote belemmeringen.

Waar zijn we naar op zoek?

Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit is op zoek naar een bonus-malussysteem dat transparantie biedt voor de verhuurder, de pachter en de samenleving. Een systeem dat aantoont hoe de grondwaarde afhankelijk is van het agrarisch beheer. Met behulp van een aantal indicatoren (KPI's) voor circulaire landbouw, zoals gedefinieerd door het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, zijn we op zoek naar een prototype van het bonus-malussysteem voor pacht. Hiermee willen we pachtboeren (en op termijn alle boeren) motiveren om de kwaliteit, productiecapaciteit en regulerende functie (zoals waterretentie, ziekteresistentie, CO₂-fixatie en functionele agrobiodiversiteit) van de bodem te verbeteren en de biodiversiteit te vergroten.

Een goed bonus-malussysteem:

- biedt de pachter voldoende stimulans om, naast de wettelijk verplichte activiteiten, extra aandacht te geven aan milieubewust landgebruik;
- speelt in op de belangen van de pachter om deel te nemen aan het systeem (d.w.z. rendement, behoud van productiviteit, economische waarde van het land);
- biedt de juiste balans tussen bruikbaarheid en (maatschappelijke) waarde van goed bodembeheer versus kosten;
- trekt tevens andere stakeholders aan die profijt kunnen hebben van een dergelijk systeem zoals waterbedrijven, banken, en de overheid;
- onderzoekt hoe duurzame agrarische landbouw (met een goede wisselwerking tussen landbouw en natuur) een nieuwe basis kan vormen voor de waardering van pachtgrond.

Een consult met door het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit geselecteerde marktpartijen is onderdeel van de uitdaging.

Waar zijn we niet naar op zoek?

Nieuwe meetmethoden om de gezondheid en kwaliteit van de bodem te meten.

Wat is de impact?

De Kringloop Visie (een initiatief van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit) is gericht op bewustwording voor het gebruik van grondstoffen, waaronder bodem, biodiversiteit, schone lucht en water. Alle agrarische bodems moeten in 2030 duurzaam worden beheerd. Dit project levert tevens een grote bijdrage aan het debat en ondersteunt de transitie naar circulaire landbouw - in balans met de natuur.

Vraagstuk 4: Voorkomen van voedselverspilling – voorkom de verspilling van zuivelproducten na de houdbaarheidsdatum

Verzin een slimme oplossing om consumenten te helpen minder zuivel te verspillen na de houdbaarheidsdatum. Help ze om hun zintuigen te gebruiken om te bepalen of een zuivelproduct na de ten-minste-houdbaar-tot-datum (THT-datum) nog goed is, en stimuleer hen het dan te consumeren.

Huidige situatie

Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, en dan met name het team Duurzaam Voedsel, is op zoek naar een innovatieve oplossing om de verspilling van zuivelproducten door consumenten tegen te gaan.

Gemiddeld gezien verspillen Nederlanders 34,3 kilo vast voedsel en 45,5 liter vloeistoffen per persoon per jaar. De meest verspilde producten zijn brood en zuivel, met 5,1 kilo eetbaar zuivel en 14 liter drinkbare zuivel per persoon per jaar ([bron](#)). Dit heeft veel impact op het milieu en heeft ook sociale en financiële consequenties.

Verschil tussen 'ten minste houdbaar' tot en 'te gebruiken tot'

Houdbaarheidsdata zijn verwarrend voor consumenten: slechts 50% van de Nederlanders weet het verschil tussen 'ten minste houdbaar tot' en 'te gebruiken tot'. Als ze niet zeker weten of iets nog eet- of drinkbaar is, is er een kans dat ze het onnodig weggoien.

'Te gebruiken tot' (TGT) is een veiligheidsindicator: je moet het product uiterlijk voor die datum consumeren (of invriezen). 'Ten minste houdbaar tot' (THT), vaak gebruikt voor zuivel, is een kwaliteitsindicator. Het product is na die datum nog steeds veilig te consumeren. Gebruik jouw zintuigen om te bepalen of de smaak nog goed is: kijk, ruik en proef. Niet iedereen doet dit om verschillende redenen. Gebrek aan kennis over hoe je de THT-datum moet interpreteren en hoe je kunt vaststellen of een product al dan niet eet/drinkbaar is, draagt op huishoudniveau bij aan voedselverspilling.

Het [Voedingscentrum](#) biedt inzicht in houdbaarheidsdata en geeft ook veel informatie en [de nieuwste cijfers over consumenten en verspilling](#).

De grootste voedselverspillers

[Huishoudens met kleine kinderen \(0 tot 12 jaar\) behoren tot de grootste voedselverspillers](#). Zij gooien vaker een product direct weg als de THT-datum is overschreden (15%) dan anderen (10%). De reden die ze daarvoor geven is omdat ze bang zijn ziek te worden. De helft van de jonge gezinnen gooit af en toe zuivel weg waarvan de THT-datum is overschreven. Meer dan 8 van de 10 ouders wil flexibeler omgaan met THT-producten als ze weten dat dit kan (wat ook zo is). Mensen informeren en ze helpen te herkennen wanneer je een product nog prima kunt consumeren helpt ze op hun eigen inschattingsvermogen te vertrouwen en zorgt ervoor dat zij minder eten verspillen.

Je vindt meer over het tegengaan van voedselverspilling op de website van het [Voedingscentrum](#) en de [Stichting Samen Tegen Voedselverspilling](#) (waar het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit een actief lid van is), met onder meer informatie over consumentencampagne #verspillingsvrij, [informatie over voedselverspilling](#), [informatie over houdbaarheidsdata](#), en [de Bewaarwijzer](#) (met informatie over zuivelproducten).

Waar zijn we naar op zoek?

We willen Nederlanders helpen om vloeibare zuivelproducten (melk, yoghurt, etc.) te consumeren die na het overschrijden van de THT-datum nog steeds veilig en lekker zijn. Help ze hun zintuigen te gebruiken om te bepalen of iets nog lekker is. We zoeken iets dat simpel en creatief is en heel

eenvoudig thuis te gebruiken. Iets dat mensen echt activeert om hiermee minder voedsel te verspillen. Er zijn diverse mogelijkheden en uitgangspunten voor het benaderen van dit probleem. Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit is op zoek naar een innovatieve oplossing die wordt omarmd door de markt en die realistisch (betaalbaar) en schaalbaar is in toepassing.

Waar zijn we niet naar op zoek?

We willen niet een (zoveelste) app. Dit is een mogelijkheid, maar we hebben een zeer sterke voorkeur voor een niet-digitale oplossing.

Wat is de impact?

Op wereldwijde schaal wordt 33% van al het voedsel verspild. Dit is een enorm probleem. Voedselverspilling kost globaal gezien zo'n 500 kilo CO₂ per persoon per jaar. Met name vlees en zuivel dragen bij aan klimaatverandering door voedselverspilling. Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft hetzelfde doel als Duurzame Ontwikkelingsdoel (SDG) 12.3: om in 2030 de voedselverspilling te halveren. Aangezien zuivelproducten in Nederland veel bijdragen aan voedselverspilling, in combinatie met het gebrek aan kennis over de houdbaarheid van producten, kan deze uitdaging een flinke bijdrage leveren aan het behalen van ons doel.

Vraagstuk 5: Van keukenafval naar nieuwe producten

Bedenk een slimme oplossing om keukenafval op een innovatieve veilige manier te hergebruiken.

Huidige situatie

Het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit wil het hergebruik van reststoffen verbeteren. Een van de nog onderbelichte afvalstromen is keukenafval ([GFT, categorie 3](#)): organisch (en dus recyclebaar) groenafval. Naast huishoudens hebben vooral de horecasector, bedrijfskantines en keukens in zorginstellingen te maken met grote hoeveelheden keukenafval. Vanaf 200 kg per week zijn bedrijven [verplicht om GFT-afval te scheiden](#).

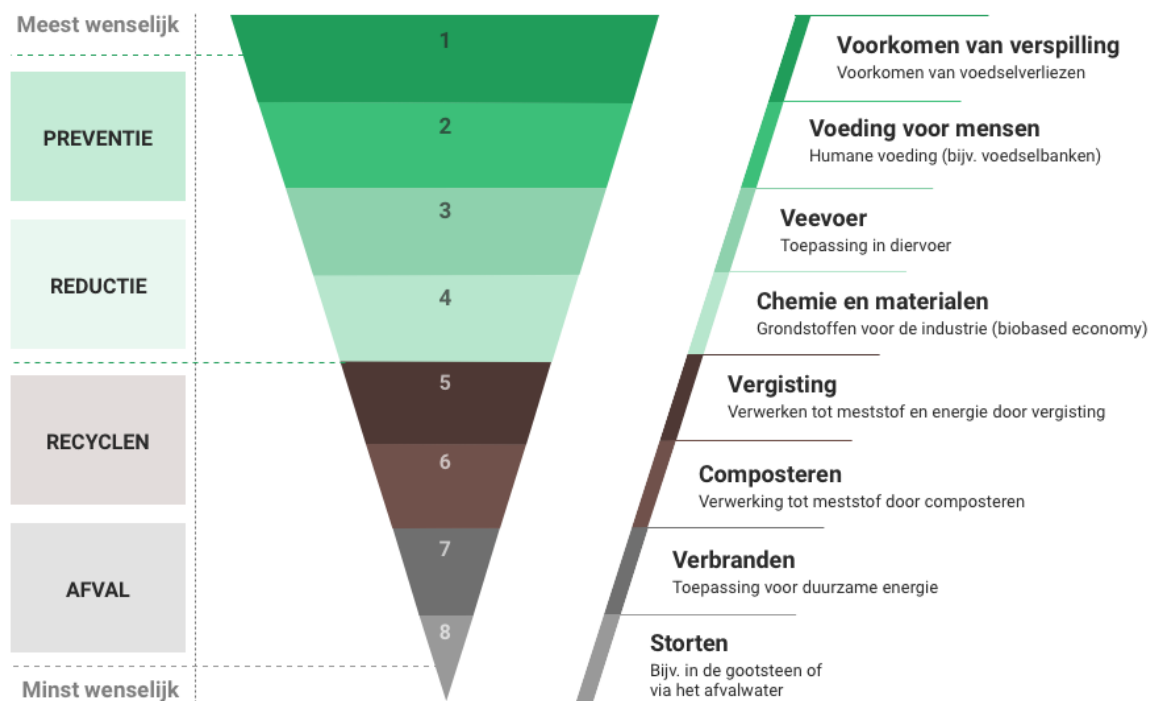
GFT wordt voornamelijk verwerkt tot [biogas en bodemverbeteraar](#)

Op de ladder van Moerman, die de efficiëntste manieren van afvalverwerking in kaart brengt, staan biogas en bodemverbeteraar laag op de ladder (vergisten, composteren en verbranden staan respectievelijk op 5, 6 en 7 van de 8).

Het (her)gebruik van deze reststoffen valt momenteel onder [strikte voorwaarden](#)

Deze strikte voorwaarden gelden omdat het [dierlijke bijproducten](#) kan bevatten. Als het gebruikt wordt als diervoer, kan het dieren infecteren met ziekten zoals mond- en klauwzeer en varkenspest. Alhoewel dit mogelijk nog verandert, kan GFT-afval voor nu efficiënter verwerkt worden als grondstoffen voor de industrie (zie de ladder van Moerman, trede 4 van de 8, waarmee het beter is dan composteren en verbranden).

De Ladder van Moerman

Waar zijn we naar op zoek?

Het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit is op zoek naar een proces of technologie om keukenafval effectief en veilig opnieuw in de (voedsel)productieketen te krijgen - of op een andere rendabele wijze hergebruik mogelijk te maken.

Waar zijn we niet naar op zoek?

We zoeken geen manier om keukenafval als diervoer te gebruiken. Er zijn al manieren om dit veilig te doen, maar vanwege Europese regelgeving is dit momenteel geen optie in Nederland.

Wat is de impact?

In 2017 werd in totaal 1,7 miljoen ton groenafval verwerkt. Het vinden van veilige methodes om GFT te verwerken voor het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit draagt bij aan de groei van rendabel afval hergebruik. Daarnaast zorgt het voor nieuwe zakelijke kansen én een schonere planeet.